

Přínos pro Evropu

Spaak se proslavil díky svému řečnickému nadání: byl člověkem, který dokázal přimět ostatní, aby mu naslouchali, a uměl je přesvědčit. Tento talent spolu s jasnou představou o evropské spolupráci z něj učinil jednu z největších osobností, které se podílely na projektu evropské integrace.

Vznik Beneluxu

Přestože byla většina Evropy po druhé světové válce zničena, Spaak v tom viděl příležitost vytvořit z ní pomocí hospodářské a politické spolupráce opět silný kontinent. Válka mu ukázala, že spolupracovat na společném cíli je mnohem přínosnější než spolu navzájem bojovat. Patřil k těm, které dnes považujeme za „otce zakladatele“ Evropské unie, neboť si uvědomoval potenciál sjednocené poválečné Evropy, o čemž svědčí vytvoření Beneluxu v roce 1944.

Zatímco Spaak působil v londýnské exilové vládě, válka na pevnině se vyvíjela ničivým způsobem. Spolu se svými kolegy z Nizozemska a Lucemburska však Spaak pracoval na zcela novém a velice ambiciózním projektu. V roce 1944 vznikl Benelux – celní unie mezi Belgií, Nizozemskem a Lucemburskem. Jednalo se o jednoduchý nápad, s nímž však dosud nikdo nepřišel ani se jej nesnažil uskutečnit. V rámci tří zemí měl být zajištěn volný pohyb peněz, osob, služeb a zboží: inspirace pro další evropskou integraci.

Messinská konference

V roce 1955 na Messinské konferenci si vedoucí představitelé evropských vlád zvolili Paula-Henriho Spaaka za předsedu výboru pověřeného přípravou zprávy o vytvoření společného evropského trhu (Spaakův výbor). Na této konferenci navrhly tři státy Beneluxu opětovné zahájení evropské integrace na základě společného trhu a sjednocení v odvětví dopravy a jaderné energetiky. „Spaakova zpráva“ se stala podkladem pro mezivládní konferenci o společném trhu a Euratomu v roce 1956 a vedla k uzavření Římských smluv, jež byly podepsány dne 25. března roku 1957 a na jejichž základě v roce 1958 vzniklo Evropské hospodářské společenství. Spaak podepsal smlouvu jménem Belgie.

Po celý svůj život v politice Spaak vždy s velkým nasazením obhajoval význam evropské integrace a nezávislosti Evropské komise. „Evropa zítřka musí být nadnárodní Evropou“, odmítl rázně „Fouchetův plán“, s nímž vystoupil francouzský prezident de Gaulle v roce 1962 a jehož pomocí se snažil zamezit Británii ve vstupu do Evropských společenství a oslabit tak jejich nadnárodní základy. Spaak si představoval sjednocení Evropy, to ale mělo proběhnout zejména po stránce hospodářské. Belgický státník si přál politické sjednocení, nikoli však pouze na základě zemí společného evropského trhu. Z tohoto důvodu se stavěl proti jakýmkoli dalším krokům, dokud nedojde k hospodářské integraci Británie s Unii. Z politiky odešel v roce 1966 a roku 1972 zemřel v Bruselu.

Skalní příznivec Evropy

Spaak se zapsal do historie jako hybná síla evropské integrace. Dávno před faktickým zahájením jakékoli evropské hospodářské a politické spolupráce věřil v projekt společné Evropy. Byl zarytým Evropanem, který hleděl i za hranice vlastní země.

Spaak podepisuje v roce 1965 jménem Belgie Evropskou smlouvu.